

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

Revizijsko poročilo

Pravilnost financiranja volilne kampanje liste

kandidatov Slovenske demokratske stranke

– SDS za predčasne volitve poslancev

v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

Revizijsko poročilo
Pravilnost financiranja volilne kampanje liste
kandidatov Slovenske demokratske stranke
– SDS za predčasne volitve poslancev
v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018

Številka: 325-6/2018/24

Ljubljana, 27. marca 2019

Povzetek

Računsko sodišče je izvedlo revizijo *pravilnosti financiranja volilne kampanje liste kandidatov Slovenske demokratske stranke – SDS za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018*, ki jo je organizirala politična stranka Slovenska demokratska stranka.

Cilja revizije sta bila izrek mnenja o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji ter izrek mnenja o pravilnosti poslovanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji. Računsko sodišče je v reviziji tudi ugotovilo znesek delnega povračila stroškov volilne kampanje, do katerega je upravičen organizator volilne kampanje.

Računsko sodišče je o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji politični stranki Slovenska demokratska stranka izreklo *mnenje s pridržkom*, ker:

- je med zbranimi sredstvi izkazala prispevek pravne osebe in samostojnega podjetnika ter drugo obliko prispevka pravne osebe;
- med zbranimi sredstvi ni izkazala dela sredstev, ki jih je prenesla s svojega transakcijskega računa na poseben račun;
- med zbranimi sredstvi ni izkazala druge oblike prispevka fizične osebe, ki je za stranko opravila storitev brezplačnega nastopa;
- med porabljenimi sredstvi je izkazala stroške, ki niso stroški volilne kampanje, hkrati pa je te stroške izkazala v poročilu o financiranju volilne kampanje;
- med prispevki, ki so zbrani v nasprotju z Zakonom o volilni in referendumski kampanji, ni izkazala drugih oblik prispevkov, ki se nanašajo na izredne popuste in brezplačne storitve lokalnih skupnosti in pravnih oseb, pri čemer teh prispevkov tudi ni izkazala v poročilu o financiranju volilne kampanje;
- med neplačanimi obveznostmi je izkazala DDV za nabavo programa, ki ne predstavlja stroška volilne kampanje, in je o tem poročala v poročilu o financiranju volilne kampanje.

Računsko sodišče je o pravilnosti poslovanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji politični stranki Slovenska demokratska stranka izreklo *mnenje s pridržkom*, ker

- je s posebnega transakcijskega računa za volilno kampanjo poravnala stroške, ki niso stroški volilne kampanje;
- s fizično osebo, ki je za stranko opravila storitev, ni sklenila pogodbe v pisni obliki;
- prispevkov pravnih oseb in lokalnih skupnosti v zakonskem roku ni nakazala v humanitarne namene.

Računsko sodišče ni zahtevalo predložitve odzivnega poročila, ker je politična stranka Slovenska demokratska stranka že med revizijskim postopkom izvedla ustrezni popravljeni ukrep, saj je denarno protivrednost drugih oblik prispevkov, ki jih je prejela v nasprotju z Zakonom o volilni in referendumski kampanji, nakazala v humanitarne namene.

KAZALO

1. UVOD	7
1.1 PREDSTAVITEV ORGANIZATORJA VOLILNE KAMPANJE.....	7
1.2 PREDSTAVITEV REVIZIJE	8
1.2.1 Zbrana sredstva.....	9
1.2.2 Porabljena sredstva.....	10
1.2.3 Posojila	11
1.2.4 Prispevki, zbrani v nasprotju z ZVRK.....	11
1.2.5 Nakazila v humanitarne namene	12
1.2.6 Delno povračilo stroškov volilne kampanje.....	12
2. UGOTOVITVE	14
2.1 PRAVILNOST POROČANJA V SKLADU Z ZVRK.....	16
2.1.1 Pravilnost izkazovanja zneskov v poročilu o financiranju volilne kampanje.....	16
2.1.1.1 Pravilnost izkazovanja zbranih sredstev.....	16
2.1.1.2 Pravilnost izkazovanja porabljenih sredstev	17
2.1.1.3 Druge napake	19
2.2 PRAVILNOST POSLOVANJA V SKLADU Z ZVRK	21
2.2.1 Pravilnost zbiranja sredstev za volilno kampanjo.....	21
2.2.2 Pravilnost porabe sredstev za volilno kampanjo	22
2.2.3 Druge nepravilnosti.....	22
2.2.4 Pravilnost poslovanja, ki ni povezano z zbiranjem in s porabo sredstev	23
2.2.5 Pravilnost izkazovanja podatkov v poročilu o financiranju volilne kampanje.....	23
2.3 VIŠINA DELNEGA POVRAČILA STROŠKOV VOLILNE KAMPANJE.....	24
3. MNENJE	25
3.1 MNENJE O PRAVILNOSTI POROČANJA V SKLADU Z ZAKONOM O VOLILNI IN REFERENDUMSKI KAMPANJI	25
3.2 MNENJE O PRAVILNOSTI POSLOVANJA V SKLADU Z ZAKONOM O VOLILNI IN REFERENDUMSKI KAMPANJI	26

1. UVOD

Izvedli smo revizijo pravilnosti financiranja volilne kampanje liste kandidatov Slovenske demokratske stranke – SDS (v nadaljevanju: lista SDS) za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljevanju: državni zbor) v letu 2018, ki so bile 3. 6. 2018, kot je to določeno v Odloku o razpustitvi Državnega zbora Republike Slovenije in o razpisu predčasnih volitev v Državni zbor Republike Slovenije¹.

Revizijo smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču² in Zakona o volilni in referendumski kampanji³ (v nadaljevanju: ZVRK). Sklep o izvedbi revizije⁴ je bil izdan 18. 7. 2018.

Naša pristojnost je, da izrečemo mnenje o pravilnosti poročanja v skladu z ZVRK in mnenje o pravilnosti poslovanja v skladu z ZVRK.

Revidiranje smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁵. Revizija je vključevala izvajanje postopkov za pridobivanje revizijskih dokazov o pravilnosti izkazanih zneskov in drugih podatkov⁶ v poročilu o financiranju volilne kampanje, pravilnosti zbiranja in porabe sredstev za volilno kampanjo ter drugo poslovanje, ki ga ureja ZVRK. Izbrani postopki vključujejo tudi ocenjevanje tveganj nepravilnih navedb v poročilu o financiranju volilne kampanje zaradi napake ali prevare in tveganj za nastanek nepravilnosti. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenj.

1.1 Predstavitev organizatorja volilne kampanje

Organizator volilne kampanje je v skladu z drugim odstavkom 3. člena ZVRK odgovoren za zakonitost izvajanja volilne kampanje. Organizator volilne kampanje liste SDS za predčasne volitve poslancev v državni zbor v letu 2018 je bila politična stranka Slovenska demokratska stranka, Trstenjakova ulica 8, Ljubljana, s kratico SDS (v nadaljevanju: stranka SDS).

¹ Uradni list RS, št. 25/18.

² Uradni list RS, št. 11/01, 109/12.

³ Uradni list RS, št. 41/07, 11/11, 98/13.

⁴ Št. 325-6/2018/3.

⁵ Uradni list RS, št. 43/13.

⁶ Podatki so poleg zneskov drugi obvezni podatki, ki jih pri poročanju v poročilu o financiranju volilne kampanje zahtevata ZVRK in Pravilnik o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo (v nadaljevanju: pravilnik; Uradni list RS, št. 36/14).

Organizator volilne kampanje je moral najkasneje 45 dni pred dnem glasovanja na volitvah⁷ oziroma pred prvo finančno transakcijo, namenjeno volilni kampanji⁸, odpreti poseben transakcijski račun za volilno kampanjo (v nadaljevanju: posebni račun). Vsa finančna sredstva, ki jih je organizator namenil ali dobil od drugih fizičnih oseb za financiranje volilne kampanje, je moral zbrati na posebnem računu. Vse stroške volilne kampanje je organizator volilne kampanje moral poravnati izključno s tega računa. Posebni račun je organizator volilne kampanje moral zapreti najkasneje v štirih mesecih po dnevu glasovanja⁹, to je do vključno 3. 10. 2018. Stranka SDS je posebni račun št. SI56 0510 0801 6124 205 odprla 18. 4. 2018 pri Abanki, d. d., Ljubljana in ga zaprla 3. 10. 2018.

Organizator volilne kampanje je moral najkasneje v 15 dneh od dneva zaprtja posebnega računa Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve predložiti poročilo o financiranju volilne kampanje¹⁰ in stranka SDS ga je predložila 17. 10. 2018.

Za pravilnost poslovanja stranke SDS je odgovoren generalni sekretar stranke¹¹. Odgovorna oseba organizatorja volilne kampanje za volilno kampanjo in med izvajanjem revizije je bil Janez Mežan, generalni sekretar stranke.

1.2 Predstavitev revizije

Predmet revizije je poročilo o financiranju volilne kampanje za predčasne volitve poslancev v državni zbor v letu 2018, ki ga je oddala stranka SDS (v nadaljevanju: poročilo o financiranju volilne kampanje). Revidirali smo višino zbranih in porabljenih sredstev za volilno kampanjo, pravilnost zbiranja in porabe sredstev, pravilnost poročanja, kot je urejeno v ZVRK, ter drugo poslovanje organizatorja volilne kampanje, ki ga ureja ZVRK.

Cilja revizije pravilnosti financiranja volilne kampanje sta bila:

- izrek mnenja o pravilnosti poročanja v skladu z ZVRK in
- izrek mnenja o pravilnosti poslovanja v skladu z ZVRK.

Revizijo smo načrtovali in izvedli v obsegu, ki daje razumno zagotovilo za presojo pravilnosti financiranja volilne kampanje. Pri obsegu preverjanja smo upoštevali določila ZVRK in pravilnika, zato smo v skladu s prvim odstavkom 30. člena ZVRK preizkusili:

- višino zbranih in porabljenih sredstev volilne kampanje,
- ali je organizator volilne kampanje pridobil in uporabil sredstva za kampanjo v skladu z ZVRK ter
- ali so podatki, ki jih je organizator volilne kampanje navedel v poročilu iz 18. člena ZVRK, točni.

⁷ To je do vključno 18. 4. 2018.

⁸ Prvi in drugi odstavek 16. člena ZVRK.

⁹ Prvi odstavek 16. člena ZVRK.

¹⁰ Prvi odstavek 18. člena ZVRK.

¹¹ Odgovorna oseba stranke SDS za finančno in materialno poslovanje je skladno z 22. členom Statuta SDS (stranka SDS je na 9. kongresu dne 9. 5. 2009 v Ljubljani sprejela statut, ki ga je nato spreminjala in dopolnjevala 9. 3. 2012, 11. 5. 2013, 11. 12. 2015, 20. 5. 2017, 17. 2. 2018 in 29. 9. 2018) generalni sekretar SDS.

Preizkusili smo tudi, ali je organizator volilne kampanje pravočasno odprl in zaprl posebni račun ter ali je predložil poročilo o financiranju volilne kampanje v predpisanem roku.

Izračunali smo tudi višino delnega povračila stroškov volilne kampanje, do katerega je v skladu s 24. členom ZVRK upravičen organizator volilne kampanje. Preverili smo tudi, ali je organizator volilne kampanje izgubil pravico do delnega povračila stroškov volilne kampanje ali do financiranja iz proračuna Republike Slovenije, ker so porabljena sredstva presegla zneske iz 31. člena ZVRK.

1.2.1 Zbrana sredstva

Zbrana sredstva za volilno kampanjo so v skladu s 14. členom ZVRK¹²:

- prispevki fizičnih oseb in
- sredstva organizatorja volilne kampanje, ki jih je prenesel s svojega transakcijskega računa na posebni račun.

Volilna kampanja se lahko financira s prispevki fizičnih oseb, ki od posamezne fizične osebe ne smejo presegati desetih povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (v nadaljevanju: SURS) za preteklo leto, to je 16.269,50 evra¹³. Prispevki so vsi denarni prispevki fizičnih oseb, zbrani na posebnem računu, ter vsi prispevki fizičnih oseb iz drugega odstavka 14. člena ZVRK (v nadaljevanju: druge oblike prispevkov), kot so: nedenarni prispevki, brezplačne storitve za organizatorja volilne kampanje, prevzem obveznosti oziroma opravljanje storitev za organizatorja volilne kampanje ali prodaja blaga organizatorju volilne kampanje pod pogoji, ki organizatorja volilne kampanje postavljajo v ugodnejši položaj kot druge koristnike storitev oziroma kot kupce blaga teh oseb. Denarni prispevki posamezne fizične osebe v gotovini so za posamezno volilno kampanjo dovoljeni največ do zneska 50 evrov, višji denarni prispevki pa morajo biti vplačani prek bank, hranilnic ali drugih pravnih oseb, ki v skladu s predpisi, ki urejajo plačilne storitve, opravljajo plačilne storitve¹⁴.

Organizator volilne kampanje lahko s svojega transakcijskega računa na posebni račun prenese sredstva¹⁵:

- največ v višini desetih povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih SURS za preteklo leto, če je organizator volilne kampanje fizična oseba;
- največ v višini iz prvega odstavka 23. člena ZVRK, če je organizator volilne kampanje politična stranka; prispevek politične stranke skupaj z ostalimi prispevki ne sme presegati višine iz 23. člena ZVRK.

Državni organi, organi lokalnih skupnosti, pravne osebe javnega in zasebnega prava ter samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, ne smejo financirati volilne kampanje, razen če zakon določa drugače¹⁶. Organizator volilne kampanje za predčasne volitve poslancev v državni zbor v letu 2018 ne sme pridobiti sredstev za volilno kampanjo od tujih fizičnih in pravnih oseb¹⁷.

¹² Skladno z 2. členom pravilnika se med zbrana sredstva štejejo tudi obresti sredstev avista.

¹³ Po podatkih iz Poročila o gibanju plač za december 2017 (Uradni list RS, št. 15/18) je povprečna mesečna bruto plača za obdobje od januarja do decembra 2017 znašala 1.626,95 evra.

¹⁴ Prvi odstavek 14. člena ZVRK.

¹⁵ Sedmi odstavek 14. člena ZVRK.

¹⁶ Peti odstavek 14. člena ZVRK.

¹⁷ Šesti odstavek 14. člena ZVRK.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja z zbranimi sredstvi za volilno kampanjo smo pregledali vsa denarna sredstva, zbrana na posebnem računu, glede na vire in višino sredstev, vključno z drugimi oblikami prispevkov, in za vsa zbrana sredstva preizkusili njihov obstoj, točnost, popolnost in skladnost z določili ZVRK.

1.2.2 Porabljena sredstva

Porabljena sredstva za volilno kampanjo so vsi stroški, ki so potrebni za izvedbo volilne kampanje¹⁸, vključno z drugimi oblikami prispevkov fizičnih oseb¹⁹.

Stroški volilne kampanje so glede na določila ZVRK opredeljeni po namenu, času in vrsti. Namen je določen z zakonsko opredelitvijo volilne kampanje. To so vse politične oglaševalske vsebine in druge oblike politične propagande, katerih namen je vplivati na odločanje volivk in volivcev pri glasovanju na volitvah²⁰.

Stroški so časovno vezani na obdobje volilne kampanje, ki se lahko začne najprej 30 dni pred dnem glasovanja, končati pa se mora najkasneje 24 ur pred dnem glasovanja. Volilna kampanja za predčasne volitve poslancev v državni zbor v letu 2018 se je začela 4. 5. 2018 in se je končala 1. 6. 2018 ob 24. uri.

Med stroške volilne kampanje, ki so potrebni za izvedbo volitev, ZVRK²¹ uvršča:

- stroške oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov,
- stroške oblikovanja in objavljanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih,
- stroške organizacije in izvedbe predvolilnih shodov,
- stroške oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK,
- stroške odprtja, vodenja in zaprtja posebnega računa,
- stroške svetovanja za načrtovanje strategije ali posamičnih delov volilne kampanje in njihove rabe ter volilne taktike in
- druge sorodne stroške, ki so nastali zaradi dejanj volilne kampanje²².

Med stroške volilne kampanje se štejejo vsi navedeni stroški ne glede na to, kdaj so nastali, kdaj so bili plačani in kdaj so bili sklenjeni posli v zvezi s posameznimi dejanji volilne kampanje, če se stroški in posli nanašajo na obdobje volilne kampanje iz 2. člena ZVRK. Med stroške volilne kampanje se ne štejejo stroški zbiranja podpisov, ki se zbirajo za vložitev kandidature kandidata ali liste kandidatov, in stroški, nastali po obdobju volilne kampanje, razen stroškov odstranjevanja plakatov in stroškov vodenja in zaprtja posebnega računa²³.

¹⁸ Prvi odstavek 15. člena ZVRK.

¹⁹ K skupni višini porabljenih sredstev je treba prišteti tudi zneske drugih oblik prispevkov fizičnih oseb, kot je določeno v 2. točki tretjega odstavka 2. člena pravilnika.

²⁰ Drugi odstavek 1. člena ZVRK.

²¹ Drugi odstavek 15. člena ZVRK.

²² Skladno s 3. členom pravilnika se kot porabljena sredstva štejejo tudi obresti ter drugi stroški za posojila.

²³ Četrti odstavek 15. člena ZVRK.

Stroški volilne kampanje za volitve v državni zbor ne smejo preseči 0,4 evra na posameznega volilnega upravičenca v volilnem okraju oziroma volilni enoti, v kateri je vložena lista kandidatov oziroma v kateri kandidira posamezni kandidat²⁴. Po podatkih Ministrstva za notranje zadeve²⁵ je bilo na dan razpisa volitev 16. 4. 2018, to je na dan, ko so začeli teči roki za volilna opravila za predčasne volitve v državni zbor, na območju Republike Slovenije 1.714.376 volilnih upravičencev, v 9. volilni enoti je bilo 2.610 volilnih upravičencev z volilno pravico državljana Republike Slovenije, pripadnika avtohtone italijanske narodne skupnosti in v 10. volilni enoti je bilo 5.820 volilnih upravičencev z volilno pravico državljana Republike Slovenije, pripadnika avtohtone madžarske narodne skupnosti. Glede na navedene podatke stroški volilne kampanje za:

- listo kandidatov niso smeli preseči 685.750,40 evra²⁶,
- kandidata italijanske narodne skupnosti niso smeli preseči 1.044 evrov²⁷ in
- kandidata madžarske narodne skupnosti niso smeli preseči 2.328 evrov²⁸.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja pri porabljenih sredstvih za volilno kampanjo smo pri vsakem strošku, vključno s stroškom, ki je povezan z drugimi oblikami prispevkov, preizkusili njegov obstoj, točnost, popolnost ter skladnost z določili ZVRK.

1.2.3 Posojila

Skladno z ZVRK lahko organizator volilne kampanje pridobi posojilo samo pri bankah in posojilnicah pod enakimi pogoji kot druge osebe. Dano posojilo se ne šteje za financiranje volilne kampanje²⁹. Dan zapadlosti posojila ne sme biti kasnejši od 30 dni pred rokom za zaprtje računa³⁰.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja v zvezi s posojili se preizkusi obstoj, točnost, popolnost in skladnost morebitnega posojila z določili ZVRK.

1.2.4 Prispevki, zbrani v nasprotju z ZVRK

Prispevki, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, so:

- prispevki posamezne fizične osebe, vključno z drugimi oblikami prispevkov, ki skupaj za posamezno volilno kampanjo presegajo deset povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih SURS³¹;

²⁴ Prvi odstavek 23. člena ZVRK.

²⁵ [URL: http://www.mnz.gov.si/si/novinarsko_sredisce/novica/10301/], 31. 8. 2018.

²⁶ 1.714.376 volilnih upravičencev * 0,4 evra = 685.750,40 evra.

²⁷ 2.610 volilnih upravičencev z volilno pravico državljana Republike Slovenije, pripadnika avtohtone italijanske narodne skupnosti * 0,4 evra = 1.044 evrov.

²⁸ 5.820 volilnih upravičencev z volilno pravico državljana Republike Slovenije, pripadnika avtohtone madžarske narodne skupnosti * 0,4 evra = 2.328 evrov.

²⁹ Četrty odstavek 14. člena ZVRK.

³⁰ Prvi odstavek 16. člena ZVRK.

³¹ Prvi odstavek 14. člena ZVRK.

- prispevki posamezne fizične osebe v gotovini, ki so višji od 50 evrov in niso bili vplačani prek bank, hranilnic ali drugih pravnih oseb, ki v skladu s predpisi, ki urejajo plačilne storitve, opravljajo plačilne storitve³²;
- prispevki državnih organov, organov lokalnih skupnosti, pravnih oseb javnega in zasebnega prava ter samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost³³;
- prispevki tujih fizičnih in pravnih oseb³⁴;
- sredstva organizatorja volilne kampanje, ki jih je prenesel s svojega transakcijskega računa na posebni račun in presegajo deset povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih SURS, če je organizator volilne kampanje fizična oseba³⁵;
- sredstva organizatorja volilne kampanje, ki jih je prenesel s svojega rednega transakcijskega računa na posebni račun in presegajo višino iz prvega odstavka 23. člena ZVRK, ali če sredstva tega organizatorja skupaj z ostalimi prispevki presegajo ta znesek, če je organizator volilne kampanje politična stranka³⁶.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja v zvezi s prispevki, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, se pri vsakem takem prispevku preizkusi njegov obstoj, točnost in popolnost.

1.2.5 Nakazila v humanitarne namene

Organizator volilne kampanje mora v humanitarne namene, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije, nakazati:

- vse prispevke, ki so mu bili dani v nasprotju z ZVRK, in sicer najkasneje v 30 dneh od dneva prejema³⁷, in
- presežke zbranih sredstev ob zaprtju posebnega računa³⁸, če organizator volilne kampanje ni politična stranka.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja v zvezi z nakazili v humanitarne namene se pri vsakem nakazilu prispevka, ki je bil zbran v nasprotju z ZVRK, ter pri vsakem nakazilu presežka sredstev v humanitarne namene pri organizatorju volilne kampanje, ki ni politična stranka, preizkusi njegov obstoj, točnost, popolnost ter skladnost z določili ZVRK.

1.2.6 Delno povračilo stroškov volilne kampanje

Organizatorji volilne kampanje, katerih listam so pripadli mandati za poslance v državnem zboru, imajo pravico do povračila stroškov volilne kampanje v vrednosti 0,33 evra za dobljeni glas, pri tem pa skupni znesek povrnjenih stroškov ne sme preseči zneska porabljenih sredstev, razvidnega iz revizijskega poročila računskega sodišča. Pravico do delnega povračila stroškov imajo tudi organizatorji volilne kampanje,

³² Tretji stavek prvega odstavka 14. člena ZVRK.

³³ Peti odstavek 14. člena ZVRK.

³⁴ Šesti odstavek 14. člena ZVRK.

³⁵ Sedmi odstavek 14. člena ZVRK.

³⁶ Sedmi odstavek 14. člena ZVRK v povezavi s prvim odstavkom 23. člena ZVRK.

³⁷ Deseti odstavek 14. člena ZVRK.

³⁸ Prvi odstavek 22. člena ZVRK.

katerih lista kandidatov je dobila najmanj 6 odstotkov glasov od skupnega števila oddanih glasov v volilni enoti ali najmanj 2 odstotka od skupnega števila oddanih glasov v vsej državi, in sicer v vrednosti 0,17 evra za dobljeni glas v tej volilni enoti oziroma državi³⁹.

Organizatorji volilne kampanje za poslance italijanske in madžarske narodne skupnosti imajo pravico do delnega povračila stroškov volilne kampanje v vrednosti 0,33 evra za vsak dobljeni glas, če je kandidat dobil mandat ali najmanj 25 odstotkov od skupnega števila izračunanih točk za vse kandidate pripadnike italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti. Za potrebe izračuna višine delnega povračila se število dobljenih glasov, ki jih je prejel posamezni kandidat, izračuna tako, da se njegovo število točk deli s skupnim številom točk, ki so jih prejeli vsi kandidati, tako dobljeni delež pa se pomnoži s številom vseh veljavnih glasovnic⁴⁰.

³⁹ Prvi in drugi odstavek 24. člena ZVRK.

⁴⁰ Tretji in četrti odstavek 24. člena ZVRK.

2. UGOTOVITVE

V poročilu o financiranju volilne kampanje je stranka SDS izkazala zbrana sredstva v znesku 450.686,12 evra in porabljena sredstva v enakem znesku. Poročilo o financiranju volilne kampanje stranke SDS in ugotovljene napake v reviziji prikazuje tabela 1.

Tabela 1: Poročilo o financiranju volilne kampanje in ugotovljene napake

v evrih			
Vsebina	Znesek iz poročila	Znesek napak	Znesek po reviziji
I. SKUPNA VIŠINA ZBRANIH SREDSTEV (1 + 2 + 3 + 4)	450.686,12	(140,06)	450.546,06
1. Denarni prispevki (1.1 + 1.2)	72.338,90	(300,00)	72.038,90
1.1 Prispevki v gotovini	0	0	0
1.2 Prispevki, vplačani na poseben transakcijski račun	72.338,90	(300,00)	72.038,90
2. Druge oblike prispevkov (drugi odstavek 14. člena ZVRK) (2.1 + 2.2 + 2.3 + 2.4)	446,50	60,62	507,12
2.1 Brezplačne storitve	0	110,62	110,62
2.2 Izredni popusti	50,00	(50,00)	0
2.3 Prezem obveznosti	0	0	0
2.4 Druge oblike nedenarnih prispevkov	396,50	0	396,50
3. Sredstva, ki jih je organizator volilne kampanje prenesel s svojega transakcijskega računa na poseben transakcijski račun	377.900,68	99,32	378.000,00
3.1 Lastna sredstva politične stranke, ki je organizator volilne kampanje	377.900,68	99,32	378.000,00
3.2 Nakazila sredstev političnih strank na redni račun politične stranke, ki je organizator volilne kampanje, ko več političnih strank vloži skupno listo kandidatov za volitve, kot organizator volilne kampanje pa je določena ena politična stranka	0	0	0
4. Obresti sredstev avista	0,04	0	0,04

Vseбина		Znesek iz poročila	Znesek napak	Znesek po reviziji
II.	SKUPNA VIŠINA PORABLJENIH SREDSTEV (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8)	450.686,12	(9.633,91)	441.052,21
	1. Stroški oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov	154.477,83	(3.155,69)	151.322,14
	2. Stroški oblikovanja in objavljanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih	103.499,68	(5.909,01)	97.590,67
	3. Stroški organizacije in izvedbe predvolilnih shodov	38.802,70	(536,21)	38.266,49
	4. Stroški oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK	17.741,37	(33,00)	17.708,37
	5. Stroški odprtja, vodenja in zaprtja posebnega transakcijskega računa	518,30	0	518,30
	6. Stroški svetovanja za načrtovanje strategije ali posamičnih delov volilne kampanje in njihove rabe ter volilne taktike	0	0	0
	7. Drugi sorodni stroški, ki so nastali zaradi dejanj volilne kampanje	135.646,24	0	135.646,24
	8. Obresti in drugi stroški za posojila	0	0	0
III.	PRESEŽEK ZBRANIH SREDSTEV (I – II)	0	9.493,85	9.493,85
IV.	NAKAZILO PRESEŽKA ZBRANIH SREDSTEV V HUMANITARNE NAMENE	0	0	0
V.	NEPLAČANE OBVEZNOSTI	944,00	(941,00)	3,00
VI.	SKUPNI ZNESEK PRISPEVKOV, KI NA DAN GLASOVANJA PRESEGAJO POVPREČNO BRUTO MESEČNO PLAČO NA DELAVCA V REPUBLIKI SLOVENIJI PO PODATKIH SURS ZA PRETEKLO LETO	2.000,00	0	2.000,00
VII.	SKUPNI ZNESEK POSOJIL, KI SO ODOBRENA ORGANIZATORJU VOLILNE KAMPANJE	0	0	0
VIII.	SKUPNI ZNESEK PRISPEVKOV, KI SO ZBRANI V NASPROTJU Z ZVRK	350,00	1.219,73	1.569,73
IX.	SKUPNI ZNESEK NAKAZIL PRISPEVKOV, KI SO ZBRANI V NASPROTJU Z ZVRK, V HUMANITARNE NAMENE	350,00	1.219,73	1.569,73

Vir: poročilo o financiranju volilne kampanje.

2.1 Pravilnost poročanja v skladu z ZVRK

2.1.1 Pravilnost izkazovanja zneskov v poročilu o financiranju volilne kampanje

2.1.1.1 Pravilnost izkazovanja zbranih sredstev

Stranka SDS je v poročilu o financiranju volilne kampanje izkazala, da je zbrana sredstva v znesku 450.686,12 evra pridobila iz virov, ki so prikazani v tabeli 2.

Tabela 2: Viri zbranih sredstev

Vir zbranih sredstev	Zneski v evrih	Struktura v odstotkih
Denarni prispevki	72.338,90	16,1
Druge oblike prispevkov	446,50	0,1
Sredstva, ki jih je organizator volilne kampanje prenesel s svojega transakcijskega računa	377.900,68	83,8
Obresti sredstev avista	0	0,0
Skupaj	450.686,12	100,0

Vir: poročilo o financiranju volilne kampanje.

2.1.1.1.a S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja zbranih sredstev v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka SDS zbrana sredstva izkazala za 140,06 evra previsoko, ker:

- je med denarnimi prispevki izkazala prispevek podjetja Mesarstvo Herga, d. o. o., Dornava v znesku 200 evrov in prispevek samostojnega podjetnika Gabriela Igorja, s. p., Preserje v znesku 100 evrov, ki ju je stranka SDS prejela v nasprotju s petim odstavkom 14. člena ZVRK in ju je v roku 30 dni od prejema nakazala v humanitarne namene;
- je med drugimi oblikami prispevkov izkazala izredni popust podjetja EIS Skočaj, d. o. o., Radomlje (v nadaljevanju: EIS Skočaj) v znesku 50 evrov, ki ga je stranka SDS prejela v nasprotju s petim odstavkom 14. člena ZVRK in ga je v roku 30 dni od prejema nakazala v humanitarne namene (povezava s točkama 2.1.1.2.a in 2.1.1.2.b tega poročila);
- med drugimi oblikami prispevkov ni izkazala denarne protivrednosti brezplačnega nastopa pevca Mirana Rudana na volilnem dogodku 1. 6. 2018 v Ravnah na Koroškem v ocenjenem znesku 110,62 evra⁴¹ (povezava s točkami 2.1.1.2.a, 2.1.1.2.b in 2.2.2.b tega poročila);
- je sredstva, ki jih je prenesla z rednega transakcijskega računa na posebni račun, izkazala za 99,32 evra prenizko, to je v znesku 377.900,68 evra in ne v znesku 378.000 evrov, kot izhaja iz bančnega izpiska o prometu na posebnem računu.

⁴¹ V skladu s Pravilnikom o javni priobčitvi glasbenih del (Uradni list RS, št. 138/06) je kot najnižji avtorski honorar, če organizator prireditve nima nobenih prihodkov in izvajalci nastopajo brezplačno, določen v znesku 110,62 evra.

Navedena ravnanja niso v skladu s 1. in 2. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi s 1. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika, ki določata, da mora organizator volilne kampanje poročati o skupni višini zbranih sredstev, pri čemer se v poročilu o volilni kampanji pri skupni višini zbranih sredstev za volilno kampanjo poroča o prispevkih, ki so jih fizične osebe nakazale na posebni transakcijski račun v skladu s 16. členom ZVRK, o drugih oblikah prispevkov iz drugega odstavka 14. člena ZVRK, kot so brezplačna storitev in izredni popust oziroma prodaja storitve ali blaga organizatorju kampanje pod pogoji, ki organizatorja kampanje postavljajo v ugodnejši položaj kot druge kupce storitev ali blaga od teh oseb, prevzem obveznosti od organizatorja kampanje in druge oblike nedenarnih prispevkov, ter o sredstvih, ki jih je organizator volilne kampanje prenesel s svojega transakcijskega računa na poseben transakcijski račun v skladu s sedmim odstavkom 14. člena ZVRK.

2.1.1.2 Pravilnost izkazovanja porabljenih sredstev

Stranka SDS je v poročilu o financiranju volilne kampanje izkazala, da je porabljena sredstva v znesku 450.686,12 evra namenila za kritje stroškov, ki so prikazani v tabeli 3.

Tabela 3: Stroški volilne kampanje

Vrsta stroškov	Zneski v evrih	Struktura v odstotkih
Stroški oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov	154.477,83	34,3
Stroški oblikovanja in objavljanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih	103.499,68	23,0
Stroški organizacije in izvedbe predvolilnih shodov	38.802,70	8,6
Stroški oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK	17.741,37	3,9
Stroški odprtja, vodenja in zaprtja posebnega transakcijskega računa	518,30	0,1
Stroški svetovanja za načrtovanje strategije ali posamičnih delov volilne kampanje in njihove rabe ter volilne taktike	0	0,0
Drugi sorodni stroški, ki so nastali zaradi dejanj volilne kampanje	135.646,24	30,1
Obresti in drugi stroški za posojila	0	0,0
Skupaj	450.686,12	100,0

Vir: poročilo o financiranju volilne kampanje.

2.1.1.2.a S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja porabljenih sredstev v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka SDS izkazala porabljena sredstva previsoko v skupnem znesku 9.633,91 evra, ker:

- je med njimi izkazala stroške oglaševanja v skupnem znesku 3.280,15 evra⁴², ki so nastali pred ali po obdobju volilne kampanje in tako ne predstavljajo stroškov volilne kampanje (povezava s točkama 2.1.1.2.b in 2.2.2.a tega poročila);
- je med njimi izkazala stroške pogostitev v skupnem znesku 679,83 evra⁴³, za katere ni izkazano, da se nanašajo na dogodke, povezane z volilno kampanjo (povezava s točkama 2.1.1.2.b in 2.2.2.a tega poročila);
- je med njimi izkazala strošek za nakup Asistenčne aplikacije v oblaku za delo lokalnih odborov in terenske mreže stranke (v nadaljevanju: program CRM) v znesku 4.275 evrov⁴⁴, ki ne predstavlja stroška volilne kampanje (povezava s točkama 2.1.1.2.b in 2.2.2.a tega poročila);
- je med njimi izkazala DDV za nakup programa CRM v znesku 941 evrov⁴⁵, ki ne predstavlja stroška volilne kampanje in ga je plačala z rednega računa stranke⁴⁶ po zaprtju posebnega računa (povezava s točko 2.1.1.2.b tega poročila);
- je med njimi izkazala izredni popust podjetja EIS Skočaj v znesku 50 evrov, ki ne predstavlja stroška volilne kampanje in ga je stranka SDS nakazala v humanitarne namene (povezava s točkama 2.1.1.1.a in 2.1.1.2.b tega poročila);
- je med njimi previsoko izkazala strošek za objavo oglasa v Novicah v znesku 518,55 evra⁴⁷, ker je plačala dvakrat obračunani DDV (povezava s točkama 2.1.1.2.b in 2.2.2.a tega poročila);
- ker med stroški volilne kampanje ni izkazala denarne protivrednosti nastopa pevca Mirana Rudna na predstavitvi kandidata v ocenjenem znesku 110,62 evra, ki bi nastal, če ne bi prejela druge oblike prispevka fizične osebe za volilno kampanjo v obliki brezplačnega nastopa (povezava s točkami 2.1.1.1.a, 2.1.1.2.b in 2.2.2.b tega poročila).

Navedena ravnanja niso v skladu s 1. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 2. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika, ki določata, da mora organizator volilne kampanje v poročilu poročati o skupni višini porabljenih sredstev, pri čemer se v Poročilu o kampanji pri skupni višini porabljenih sredstev

⁴² Račun št. 18-360-0513 z dne 17. 5. 2018 izvajalca Linea Media, d. o. o., Ljubljana v znesku 27.844,37 evra, ki se nanaša na oglaševanje v obdobju od 26. 4. do 3. 6. 2018, račun št. 042-3/2018-3 z dne 3. 5. 2018 Občine Brežice v znesku 180,70 evra, ki se nanaša na namestitev transparenta v obdobju od 10. 5. do 10. 6. 2018, račun št. 2018-449 z dne 5. 6. 2018 izvajalca Magma Media, d. o. o., Trebnje v znesku 348,92 evra, ki se nanaša na oglaševanja kandidatov na plakatnih mestih v obdobju od 15. 5. do 15. 6. 2018.

⁴³ Račun št. 6607/2018-07 z dne 1. 6. 2018 izvajalca KZ Tolmin z. o. o., Tolmin v znesku 101,91 evra, račun št. 72392 z dne 6. 6. 2018 izvajalca Francija Tomažiča, s. p., Vrhnika v znesku 65,70 evra, račun št. 70210 z dne 1. 6. 2018 izvajalca Matjaža Šturma, s. p., Poljane nad Škofjo Loko v znesku 213,50 evra, račun št. RA-18001660 z dne 4. 6. 2018 izvajalca M – Orel, d. o. o., Vrhnika v znesku 156,22 evra, račun št. 2018-163 z dne 4. 6. 2018 izvajalca javnega zavoda CEZAM v znesku 33 evrov in račun št. 46 z dne 8. 6. 2018 izvajalca Čižman – A, d. o. o., Vodice v znesku 109,50 evra.

⁴⁴ Račun št. 101076 z dne 22. 6. 2018 izvajalca Bayonette AS, Oslo, Norveška v znesku 4.275 evrov.

⁴⁵ Obrazec DDV-O za obračun davka na dodano vrednost, št. EDP-13843214-1087 z dne 17. 10. 2018 – DDV-samoobdavčitev Bayonette.

⁴⁶ Obveznost za plačilo DDV je stranka SDS plačala iz rednega računa stranke 17. 10. 2018.

⁴⁷ Na računu št. 578/2018 z dne 3. 6. 2018 izvajalca Novice, d. o. o., Slovenske Konjice v znesku 2.875,59 evra je bil za storitev oglaševanja v časopisu Novice od 4. 5. do 31. 5. 2018 DDV dvakrat obračunan.

za kampanjo poroča o skupni višini za kampanjo porabljenih sredstev, ki so v skladu s 16. členom ZVRK poravnana s posebnega računa, ter da se k skupni višini porabljenih sredstev prištejejo zneski drugih oblik prispevkov.

2.1.1.2.b S preizkušanjem pravilnosti izkazanih posameznih izdatkov v Seznamu izdatkov (priloga 3 pravilnika) smo ugotovili, da je stranka SDS posamezne izdatke izkazala za 9.633,91 evra previsoko, ker:

- je med njimi izkazala stroške oglaševanja v skupnem znesku 3.280,15 evra, ki so nastali pred ali po obdobju volilne kampanje in tako ne predstavljajo stroškov volilne kampanje (povezava s točkama 2.1.1.2.a in 2.2.2.a tega poročila);
- je med njimi izkazala stroške pogostitev v skupnem znesku 679,83 evra, za katere ni izkazano, da se nanašajo na dogodke, povezane z volilno kampanjo (povezava s točkama 2.1.1.2.a in 2.2.2.a tega poročila);
- je med njimi izkazala strošek za nakup programa CRM v znesku 4.275 evrov, ki ne predstavlja stroška volilne kampanje (povezava s točkama 2.1.1.2.a in 2.2.2.a tega poročila);
- je med njimi izkazala DDV za nakupa programa CRM v znesku 941 evrov, ki ne predstavlja stroška volilne kampanje (povezava s točkama 2.1.1.2.a in 2.2.2.a tega poročila);
- je med njimi izkazala izredni popust podjetja EIS Skočaj v znesku 50 evrov, ki ne predstavlja stroška volilne kampanje in ki ga je stranka nakazala v humanitarne namene (povezava s točkama 2.1.1.1.a in 2.1.1.2.a tega poročila);
- je med njimi previsoko izkazala strošek za objavo oglasa v Novicah v znesku 518,55 evra, ker je plačala dvakrat obračunani DDV (povezava s točkama 2.1.1.2.a in 2.2.2.a tega poročila);
- ker med stroški volilne kampanje ni izkazala denarne protivrednosti nastopa pevca Miran Rudana na predstavitvi kandidata v ocenjenem znesku 110,62 evra, ki bi nastal, če ne bi prejela druge oblike prispevka fizične osebe za volilno kampanjo v obliki brezplačnega nastopa (povezava s točkami 2.1.1.1.a, 2.1.1.2.a in 2.2.2.b tega poročila).

Navedena ravnanja niso v skladu s 4. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 2. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika, ki določata, da se v poročilu o financiranju volilne kampanje poroča o vseh posameznih izdatkih, ki jih je organizator volilne kampanje namenil za financiranje volilne kampanje, pri čemer se v Seznamu izdatkov poroča o stroških volilne kampanje, ki jih je organizator volilne kampanje v skladu s 16. členom ZVRK poravnal s posebnega računa, ter da se k skupni višini porabljenih sredstev prištejejo zneski drugih oblik prispevkov.

2.1.1.3 Druge napake

2.1.1.3.a S preizkušanjem pravilnosti v poročilu o financiranju volilne kampanje izkazanih prispevkov, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, smo ugotovili, da je stranka SDS prispevke, ki so bili zbrani v nasprotju z ZVRK, izkazala za 1.219,73 evra prenizko. Med prispevki, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, ni izkazala:

- denarne protivrednosti brezplačnega nastopa Ansambla Anžeta Šuštarja in vokalne skupine Cantabile na konvenciji stranke v dvorani Golovec v Celju v skupnem ocenjenem znesku 221,24 evra⁴⁸ (povezava s točkama 2.1.1.3.b in 2.2.3.a tega poročila);

⁴⁸ Tako kot opomba 41.

- denarne protivrednosti brezplačne predstavitve kandidata na $\frac{1}{4}$ strani v občinskem glasilu Občine Komenda Aplenca, ki jo je odobril uredniški odbor glasila⁴⁹; Občina Komenda v času objave oglasa ni razpolagala s cenikom za oglaševanje na črno-belih straneh glasila, zato ocenjujemo, da bi znašal strošek objave črno-belega oglasa velikosti $\frac{1}{4}$ strani 73,77 evra⁵⁰ (povezava s točkama 2.1.1.3.b in 2.2.3.a tega poročila);
- denarne protivrednosti brezplačne predstavitve kandidata SDS na $\frac{1}{2}$ strani v glasilu Nadlani.si, ki jo je odobrilo podjetje Magma media, d. o. o., Trebnje; po veljavnem ceniku znaša cena za objavo oglasa na $\frac{1}{2}$ strani 490 evrov (povezava s točkama 2.1.1.3.b in 2.2.3.a tega poročila);
- denarne protivrednosti brezplačne objave dveh oglasov kandidata, in sicer oglasa v velikosti $\frac{1}{2}$ strani ter oglasa v velikosti $\frac{1}{4}$ strani v časopisu Klasje, ki ga izdaja Občina Ivančna Gorica; v skladu s cenikom oglasov in pogoji oglaševanja v občinskem glasilu Klasje znaša strošek obeh oglasov 420,79 evra⁵¹ (povezava s točkama 2.1.1.3.b in 2.2.3.a tega poročila);
- razlike v ceni zaradi znižane cene pri objavi oglasa v občinskem glasilu Občine Pivka Pivški list, ki jo je odobril uredniški odbor⁵²; razlika v ceni oglasa znaša 13,93 evra⁵³ (povezava s točkama 2.1.1.3.b in 2.2.3.a tega poročila).

Navedena ravnanja niso v skladu s 6. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 8. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika, ki določata, da mora organizator volilne kampanje poročati o skupnem znesku prispevkov, ki so bili organizatorju volilne kampanje dani v nasprotju z ZVRK.

ZVRK v petem odstavku 14. člena določa, da organi lokalnih skupnosti ne smejo financirati volilne kampanje, razen če zakon določa drugače, v drugem odstavku 14. člena pa določa še, da je prispevek za volilno kampanjo tudi vsaka brezplačna storitev za organizatorja volilne kampanje, ki ga postavlja v bolj ugoden položaj kot druge koristnike storitev teh oseb. Pod ta pravila sodijo tudi določbe občinskih odlokov, na podlagi katerih je dopustno brezplačno oglaševanje v tiskanih medijih v občinski lasti. Vendar pa za presojo skladnosti takih določb občinskih odlokov z ZVRK računsko sodišče ni pristojno, saj je ta presoja v izključni domeni Ustavnega sodišča Republike Slovenije. Zato računsko sodišče v takih primerih

⁴⁹ Uredniški odbor glasila je na 37. seji dne 24. aprila 2018 sprejel Pravila za predstavitev kandidatov in kandidatke volivkam in volivcem v glasilu Občine Komenda Aplenca.

⁵⁰ Ocena je podana na podlagi ocene cene za $\frac{1}{4}$ strani glasila, ki jo je podal urednik po elektronski pošti z dne 10. 10. 2018, in znaša 73,77 evra brez DDV.

⁵¹ V skladu z objavljenim cenikom je cena oglasa v velikosti $\frac{1}{2}$ strani 276,33 evra, cena oglasa $\frac{1}{4}$ strani pa 144,46 evra (obe ceni brez DDV).

⁵² Uredniški odbor glasila je na korespondenčni seji 30. 4. 2018 sprejel Pravila o izrabi časopisnega prostora za oglaševanje v času volilne kampanje za predčasne državnoborske volitve 3. 6. 2018.

⁵³ V skladu z 8. členom Pravil o izrabi časopisnega prostora za oglaševanje v času volilne kampanje za predčasne državnoborske volitve 3. 6. 2018 znaša cena barvnega oglasa za $\frac{1}{2}$ strani 150 evrov brez DDV. Redni cenik, ki je veljal maja 2018, določa ceno oglasa na $\frac{1}{4}$ strani v znesku 81,967 evra brez DDV, cene za oglas na $\frac{1}{2}$ strani redni cenik ni posebej določal. Račun za oglas na $\frac{1}{2}$ strani, poslan stranki SDS, št. 180222 z dne 23. 5. 2018 znaša 150 evrov brez DDV. Občina Pivka je posredovala primer računa, iz katerega je razvidno, da je občina naročniku, ki ni politična stranka, zaračunala oglas na $\frac{1}{2}$ strani po rednem ceniku v znesku 163,93 evra brez DDV ali $2 * \text{cena oglasa na } \frac{1}{4} \text{ strani}$ ($2 * 81,967 \text{ evra brez DDV}$). Ocenjujemo, da je razlika v ceni za oglas na $\frac{1}{2}$ strani med rednim cenikom in računom, ki ga je prejela stranka SDS, 13,93 evra brez DDV (163,93 evra brez DDV – 150 evrov brez DDV).

zgolj opozarja, da brezplačno oglaševanje, čeprav določeno z odlokom, ni v skladu z ureditvijo v ZVRK, vendar tovrstna razkritja ne vplivajo na izrek mnenja (povezava s točko 2.2.3.b tega poročila).

Če odločitev o brezplačnem oglaševanju v tiskanem mediju v lasti občine sprejme organ (na primer uredniški odbor), ki za sprejem take odločitve ni izrecno pooblaščen z odlokom, se ravnanje presoja strožje, kot neskladno z ZVRK, zato za razliko od položajev v točki 2.2.3.b tega poročila, tudi vpliva na mnenje.

2.1.1.3.b S preizkušanjem pravilnosti izkazanih posameznih prispevkov, zbranih v nasprotju z ZVRK, v Seznamu prispevkov, zbranih v nasprotju z ZVRK (priloga 5 pravilnika), smo ugotovili, da je stranka SDS posamezne prispevke, ki jih je prejela v nasprotju z ZVRK, izkazala prenizko v skupnem znesku 1.219,73 evra⁵⁴ (povezava s točkama 2.1.1.3.a in 2.2.3.a tega poročila).

Navedena ravnanja niso v skladu s 6. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi s 4. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika, ki določata, da se v Seznamu prispevkov, zbranih v nasprotju z ZVRK, poroča o vseh posameznih prispevkih, ki so bili organizatorju volilne kampanje dani v nasprotju z ZVRK, vključno z navedbo podatkov o firmi oziroma imenu, sedežu in poslovnem naslovu pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika, ki je dal prispevek organizatorju volilne kampanje.

2.1.1.3.c S preizkušanjem pravilnosti izkazanih neporavnanih obveznosti v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka SDS izkazala neplačane obveznosti za 941 evrov previsoko, ker je med njimi izkazala DDV za nabavo programa CRM v znesku 941 evrov, ki ne predstavlja stroška volilne kampanje in je o tem poročala v Poročilu o kampanji (povezava s točkama 2.1.1.2.a in 2.1.1.2.b tega poročila).

Navedeno ravnanje ni v skladu s 5. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika, ki določa, da se v Poročilu o kampanji v V. vrstici poroča, če je znesek za volilno kampanjo nastalih stroškov večji od zneska zbranih sredstev.

2.2 Pravilnost poslovanja v skladu z ZVRK

2.2.1 Pravilnost zbiranja sredstev za volilno kampanjo

S preizkušanjem pravilnosti zbiranja sredstev za volilno kampanjo nismo ugotovili nepravilnosti.

⁵⁴ Brezplačni nastop Ansambla Anžeta Šuštarja in vokalne skupine Cantabile v skupnem ocenjenem znesku 221,24 evra, brezplačne predstavitve kandidata na 1/4 strani v občinskem glasilu Občine Komenda Aplenca v znesku 73,77 evra, brezplačne predstavitve kandidata SDS na 1/2 strani v glasilu Nadlani.si v znesku 490 evrov, brezplačne objave oglasa kandidata v velikosti 1/2 strani ter v velikosti 1/4 strani v časopisu Klasje v znesku 420,79 evra, razlike v ceni zaradi znižane cene pri objavi oglasa v občinskem glasilu Občine Pivka Pivški list v znesku 13,93 evra.

2.2.2 Pravilnost porabe sredstev za volilno kampanjo

2.2.2.a S preizkušanjem pravilnosti porabe sredstev za volilno kampanjo smo ugotovili, da je stranka SDS s posebnega računa poravnala stroške v skupnem znesku 8.950,09 evra, ki niso stroški volilne kampanje, in sicer:

- stroške oglaševanja v skupnem znesku 3.280,15 evra, ki so nastali pred ali po obdobju volilne kampanje (povezava s točkama 2.1.1.2.a in 2.1.1.2.b tega poročila);
- stroške pogostitev v skupnem znesku 679,80 evra, za katere ni izkazano, da se nanašajo na dogodke, povezane z volilno kampanjo (povezava s točkama 2.1.1.2.a in 2.1.1.2.b tega poročila);
- druge stroške v skupnem znesku 4.990,14 evra, ki se nanašajo na nakup programa CRM v znesku 4.275 evrov, stroške preplačila DDV za objavo oglasa v Novicah v znesku 518,55 evra in stroške posameznih storitev⁵⁵, ki so bile dvakrat plačane v skupnem znesku 196,59 evra; navedeni stroški ne predstavljajo stroškov volilne kampanje, saj ni šlo za dejanja volilne kampanje, katerih namen je vplivati na odločanje volivcev pri glasovanju na volitvah (povezava s točkama 2.1.1.2.a in 2.1.1.2.b tega poročila).

Navedena ravnanja niso v skladu z drugim in četrtem odstavkom 15. člena ZVRK, ker omenjeni stroški ne sodijo med stroške volilne kampanje oziroma se nanašajo na obdobje, ki ni obdobje volilne kampanje.

2.2.2.b Stranka SDS s fizično osebo, ki je zanjo opravila storitev brezplačnega nastopa v ocenjenem znesku 110,62 evra, ni sklenila pogodbe v pisni obliki (povezava s točkami 2.1.1.1.a, 2.1.1.2.a in 2.1.1.2.b tega poročila).

Navedeno ravnanje ni v skladu s tretjim odstavkom 14. člena ZVRK, ki določa, da morata stranka in fizična oseba, ki zanjo opravi storitev ali ji proda blago, skleniti ustrezno pogodbo v pisni obliki.

2.2.3 Druge nepravilnosti

2.2.3.a S preizkušanjem pravilnosti nakazil prispevkov, zbranih v nasprotju z ZVRK, v humanitarne namene smo ugotovili, da je stranka SDS prejela druge oblike prispevkov v obliki izrednih popustov in brezplačnih storitev, ki so jih ji zagotovile lokalne skupnosti in pravne osebe v skupnem znesku 1.219,73 evra, stranka SDS pa njihove denarne protivrednosti ni nakazala v humanitarne namene (povezava s točkama 2.1.1.3.a in 2.1.1.3.b tega poročila).

Navedeno ravnanje ni v skladu z desetim odstavkom 14. člena ZVRK v povezavi s petim odstavkom 14. člena ZVRK, ki določata, da lokalne skupnosti in pravne osebe ne smejo financirati volilne kampanje ter da mora organizator volilne kampanje prispevke, ki so mu dani v nasprotju z ZVRK, v 30 dneh od prejema nakazati v humanitarne namene, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije.

Ukrepi stranke SDS

Stranka SDS je 7. 3. 2019 nakazala 1.220 evrov v humanitarne namene organizaciji Nadškofijska karitas Maribor.

⁵⁵ Račun izvajalca Impos, d. o. o., Slovenska Bistrica, št. 180000327 z dne 10. 5. 2018 v znesku 125 evrov in predračun izvajalca Komunala, d. o. o., Idrija, št. 12005 z dne 21. 5. 2018 v znesku 71,59 evra.

2.2.3.b S preizkušanjem pravilnosti izkazanih prispevkov v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da so bile stranki SDS z ureditvijo v občinskih odlokih lokalnih skupnosti omogočene brezplačne storitve v skupnem znesku 1.109 evrov, in sicer:

- stranki SDS je bil na podlagi 12. člena Odloka o ustanovitvi in izdajanju občinskega glasila⁵⁶ brezplačno objavljen oglas o predstavitvi kandidata na dveh straneh v občinskem glasilu Naš kraj Občine Dobropolje; cena oglasa bi v skladu z veljavnim cenikom znašala 384 evrov;
- stranki SDS je bil na podlagi 14. člena Odloka o občinskem glasilu Rokovnjač⁵⁷ brezplačno objavljen volilni oglas na ¼ strani v občinskem časopisu Rokovnjač Občine Lukovica; cena oglasa bi v skladu z veljavnim cenikom znašala 145 evrov;
- stranki SDS je bil na podlagi 19. člena Odloka o ustanovitvi in izdajanju lokalnega časopisa Grosupeljski odmevi⁵⁸ brezplačno objavljen oglas o predstavitvi kandidata stranke SDS in stranke SDS na dveh straneh v občinskem glasilu Grosupeljski odmevi; po veljavnem ceniku bi cena za dve barvni strani na sredini znašala 580 evrov⁵⁹.

2.2.4 Pravilnost poslovanja, ki ni povezano z zbiranjem in s porabo sredstev

Pri preveritvi, ali je organizator volilne kampanje pravočasno odprl in zaprl posebni račun ter ali je predložil poročilo o financiranju volilne kampanje v predpisanem roku, nismo ugotovili nepravilnosti.

2.2.5 Pravilnost izkazovanja podatkov v poročilu o financiranju volilne kampanje

Vsebino in obrazce poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno kampanjo določa pravilnik. Organizator volilne kampanje mora poročilo o financiranju volilne kampanje predložiti na obrazcu Poročilo o kampanji skupaj z obveznimi prilogami, ki morajo vsebovati predpisane podatke.

⁵⁶ Odlok o ustanovitvi in izdajanju občinskega glasila (Uradni list RS, št. 28/08) Občine Dobropolje v 12. členu določa, da se nameni brezplačen prostor za potrebe volilne kampanje ob volitvah v državni zbor, volitvah predsednika republike ter za predstavitev kandidatov in list kandidatov na lokalnih volitvah. Cena oglasa v skladu z veljavnim Cenikom oglasov in drugih objav v občinskem glasilu Naš kraj (z dne 1. 7. 2013), ki ga je sprejel župan Občine Dobropolje, znaša za eno stran barvnega oglasa 192 evrov brez DDV ($2 * 192 \text{ evrov} = 384 \text{ evrov}$).

⁵⁷ Odlok o občinskem glasilu Rokovnjač (Uradni vestnik Občine Lukovica, št. 1/11) v 14. členu določa, da imajo politične stranke in liste, ki so registrirane v občini, v vsaki številki na razpolago ¼ strani brezplačno za obveščanje javnosti o svojem delovanju. Stranka ali lista, ki preseže ¼ brezplačnega prostora, presežek plača po veljavnem ceniku. Občina Lukovica je v Uradnem vestniku Občine Lukovica, št. 2/18 objavila Pravila izrabe časopisnega prostora občinskega glasila Rokovnjač za namen izvedbe predčasnih volitev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018, kjer je določila, da se v času izvedbe volilnih opravil ¼ strani brezplačno nameni za obravnavo mnenj političnih strank in list, zastopanih v občinskem svetu. V skladu s cenikom oglasnega prostora v občinskem glasilu Rokovnjač, ki ga je na svoji spletni strani objavila Občina Lukovica, znaša cena barvnega oglasa velikosti ¼ strani 145 evrov (cena brez DDV).

⁵⁸ Uradni list RS, št. 96/02.

⁵⁹ Odlok o ustanovitvi in izdajanju lokalnega časopisa Grosupeljski odmevi (Uradni list RS, št. 96/02) v 19. členu določa, da mora lokalni časopis del prostora brezplačno nameniti predstavitvi kandidatov in kandidatnih list med volilno kampanjo ob razpisu lokalnih volitev ter volitev v državni zbor in državni svet. V skladu s Sklepom o potrditvi cenika oglaševanja v časopisu Grosupeljski odmevi (št. 030-1/12 z dne 14. 6. 2012) se cena za eno stran, ki znaša 290 evrov brez DDV pomnoži s faktorjem 1,0, ki je določen za objavo oglasa na obeh straneh ob sredini. Cena za dve strani znaša 580 evrov brez DDV ($2 * 290 \text{ evrov} * \text{faktor } 1,0 = 580 \text{ evrov}$).

S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja podatkov v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka SDS predložila vse obvezne obrazce, določene s pravilnikom, ki vsebujejo predpisane podatke.

2.3 Višina delnega povračila stroškov volilne kampanje

Po podatkih iz Zapisnika o ugotovitvi izida predčasnih volitev poslancev v Državni zbor Republike Slovenije⁶⁰ je listi kandidatov stranke SDS za predčasne volitve poslancev v državni zbor v letu 2018 pripadlo 25 mandatov za poslance v državnem zboru. Prejela je 222.042 glasov, zato ima organizator volilne kampanje glede na volilni izid v skladu s prvim odstavkom 24. člena ZVRK pravico do delne povrnitve stroškov volilne kampanje v vrednosti 0,33 evra za dobljeni glas, to je v znesku 73.273,86 evra⁶¹.

Tako izračunani znesek ne presega zneska porabljenih sredstev za volilno kampanjo, ugotovljenega v tabeli 1, zato ugotavljamo, da ima stranka SDS pravico do povrnitve stroškov volilne kampanje v znesku 73.273,86 evra.

⁶⁰ Uradni list RS, št. 41/18, 43/18.

⁶¹ 222.042 glasov * 0,33 evra = 73.273,86 evra.

3. MNENJE

Revidirali smo pravilnost financiranja volilne kampanje liste kandidatov Slovenske demokratske stranke – SDS za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018, katere organizator je bila politična stranka *Slovenska demokratska stranka*.

3.1 Mnenje o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji

Mnenje s pridržkom

Pri preverjanju pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in s Pravilnikom o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo smo v poročilu o financiranju volilne kampanje liste kandidatov Slovenske demokratske stranke – SDS za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018, ki ga je predložila politična stranka Slovenska demokratska stranka, ugotovili naslednje napake:

- med zbranimi sredstvi je izkazala prispevek pravne osebe in samostojnega podjetnika v skupnem znesku 300 evrov ter drugo obliko prispevka pravne osebe v znesku 50 evrov – točka 2.1.1.1.a;
- med zbranimi sredstvi ni izkazala dela sredstev, ki jih je prenesla s svojega transakcijskega računa na poseben račun v znesku 99 evrov – točka 2.1.1.1.a;
- med zbranimi sredstvi ni izkazala druge oblike prispevka fizične osebe, ki je za stranko opravila storitev brezplačnega nastopa v ocenjenem znesku 111 evrov – točka 2.1.1.1.a;
- med porabljenimi sredstvi je izkazala stroške v skupnem znesku 9.745 evrov, ki niso stroški volilne kampanje, hkrati pa je te stroške izkazala v Seznamu izdatkov (priloga 3 Pravilnika o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo) – točki 2.1.1.2.a in 2.1.1.2.b;
- med porabljenimi sredstvi ni izkazala denarne protivrednosti brezplačnega nastopa fizične osebe na predstavitvi kandidata v ocenjenem znesku 111 evrov, hkrati pa tega stroška ni izkazala v Seznamu izdatkov (priloga 3 Pravilnika o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo – točki 2.1.1.2.a in 2.1.1.2.b;
- med prispevki, ki so zbrani v nasprotju z Zakonom o volilni in referendumski kampanji, ni izkazala drugih oblik prispevkov v znesku 1.220 evrov, hkrati pa teh prispevkov ni izkazala v Seznamu prispevkov, zbranih v nasprotju z Zakonom o volilni in referendumski kampanji (priloga 5 Pravilnika o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo) – točki 2.1.1.3.a in 2.1.1.3.b;
- med neplačanimi obveznostmi je izkazala DDV za nabavo programa Asistenčna aplikacija v oblaku za delo lokalnih odborov in terenske mreže stranke (CRM) v znesku 941 evrov, ki ne predstavlja stroška volilne kampanje, in je o tem poročala v Poročilu o kampanji – točka 2.1.1.3.c.

Razen napak, navedenih v prejšnjem odstavku, menimo, da poročilo o financiranju volilne kampanje liste kandidatov Slovenske demokratske stranke – SDS za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018, ki ga je predložila politična stranka Slovenska demokratska stranka, v vseh pomembnih pogledih prikazuje pravilne zneske v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in s Pravilnikom o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo.

3.2 Mnenje o pravilnosti poslovanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji

Mnenje s pridržkom

Pri preverjanju pravilnosti poslovanja v skladu Zakonom o volilni in referendumski kampanji in s Pravilnikom o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018 politične stranke Slovenska demokratska stranka smo ugotovili naslednje nepravilnosti:

- s posebnega transakcijskega računa za volilno kampanjo je poravnala stroške v znesku 8.950 evrov, ki niso stroški volilne kampanje – točka 2.2.2.a;
- s fizično osebo, ki je za stranko opravila storitev brezplačnega nastopa v ocenjenem znesku 111 evrov, ni sklenila pogodbe v pisni obliki – točka 2.2.2.b;
- prispevkov pravnih oseb v skupnem znesku 1.220 evrov ni nakazala v humanitarne namene – točka 2.2.3.a.

Razen nepravilnosti, navedenih v prvem odstavku, menimo, da je politična stranka Slovenska demokratska stranka pri zbiranju in porabi sredstev za volilno kampanjo liste kandidatov Slovenske demokratske stranke – SDS za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018 v vseh pomembnih pogledih ravnala v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in s Pravilnikom o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo.

Poudarjanje zadeve

Opozarjamo na razkritje v točki 2.2.3.b tega poročila, kjer sta obravnavani brezplačni objavi oglasov politične stranke Slovenska demokratska stranka v času volilne kampanje za predčasne volitve v Državni zbor Republike Slovenije v skupnem znesku 1.109 evrov. Brezplačni objavi sta temeljili na občinskih odlokih dveh občin.

V petem odstavku 14. člena Zakona o volilni in referendumski kampanji je določeno, da organi lokalnih skupnosti ne smejo financirati volilne kampanje, razen če zakon določa drugače. Poleg denarnih prispevkov je skladno z drugim odstavkom 14. člena tega zakona prispevek za volilno kampanjo tudi vsak nedenarni prispevek, brezplačna storitev za organizatorja volilne kampanje, prevzem obveznosti oziroma opravljanje storitev za organizatorja volilne kampanje ali prodaja blaga organizatorju volilne kampanje pod pogoji, ki organizatorja volilne kampanje postavljajo v bolj ugoden položaj kot druge koristnike storitev oziroma kot kupce blaga teh oseb.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena Zakona o računskem sodišču ni dopustno izpodbijati pred sodišči ali drugimi državnimi organi.

Tomaž Vesel,
generalni državni revizor

Poslano:

1. Slovenski demokrati stranki, priporočeno;
2. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
3. arhivu.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si